

Ramme, indenfor hvilken Paragraphen bevæger sig, og kun tale om Forholdet mellem Embedsmænd enten med Embedsrang, eller som ved Siden af have en Titelrang. Jeg anbefaler dem saaledes til Vedtagelse, idet jeg ikke troer, at de kunne siges at komme i Modsigelse med den Afgjørelse, som det i Paragraphen omhandlede Spørgsmaal iøvrigt i den har fundet.

Hvad mit Ændringsforslag til § 12 angaaer, da kan jeg derom fatte mig overmaade kort. Det vil ikke kunne nytte at luffe Dinene i for den factiske Tingenes Tilstand, hvorefter Landsthingets Indflydelse paa Lovgivningsarbejderne i det Hele ikke er meget stor. Men der er dog en Retning, i hvilken det bestandig har søgt at hævede sin Indflydelse, og det er med Hensyn til at revidere Lovforslagene og derved forviise sig om, at der ikke i dem findes Brud paa de rette constitutionelle Principer. Men jeg kan nu ikke Andet end ansee § 12 i det foreliggende Lovforslag for et Indgreb i Statsborgernes Ret til at tye til den dømmende Myndighed. Den dømmende Myndighed er jo nemlig indført for at fortolke givne Love og at anvende dem paa mødende concrete Tilfælde, og det maa altsaa være enhver Statsborgers Ret, hvor han troer sin personlige Ret eller Interesse tilfidesat eller misaget med Hensyn til Fortolkningen af visse Lovgivningsbestemmelser, at tye til Domstolene for at faae afgjort, hvad Ret er i saa Henseende. Jeg skal derhos her tillige fremhæve, at hele det constitutionelle System beroer paa Statsmagternes Egevægt, men at af alle Statsmagterne ingen er saa lidt fristet eller skiltet til at gjøre Overgreb, som Domstolene, baade efter hele deres Organisation og efter deres Opgave. Derimod er der en saadan Fristelse tilstede baade for Administrationen og for den lovgivende Magt, og jeg troer derfor, at Landstinget bør her, som det ved mange tidligere Leiligheder har gjort, modsætte sig Alt, hvad der, om end nærmest kun tilsyneladende, kan betragtes som en Skyden tilside af den dømmende Magts Opgave og enhver Borgers Ret til dens Beskyttelse. Jeg skal saaledes anbefale at lade § 12 udgaae.

Udsig: Jeg skal kun yttre et Par Ord i Anledning af det Ændringsforslag, der af en anden æret Landsthingsmand og mig er stillet til § 12. Det gaaer, i Henhold til hvad jeg tillod mig at bemærke ved denne Sags første Behandling, ikke saa vidt som det af den ærede sidste Taler forvarede Ændringsforslag til samme Paragraph; men efter den Maade, hvorpaa det er stillet til Afstemning, vil jo vort Ændringsforslag komme først til Afstemning, og saaledes ville de, der ere af den Mening, at man ialtfald bør gaae saa vidt, faae Leilighed til at stemme derfor, uden at derfor de, som ville gaae endnu videre, ville være udelukkede fra at stemme for den ærede Landsthingsmands Forslag, nemlig ved Afstemningen over selve Paragraphen. Som det vil sees, er Forslaget ikke stillet i Embedsmændenes Interesse, men i selve Regjeringens Interesse. Det er efter vor Mening Noget, der maa kræves i en god og fornuftig Administrations egen Interesse, at den Art Sager af Administrationen maa kunne bringes for Domstolene; det kan ikke være Andet, end at det i mange Tilfælde maa kunne virke sammende paa Administrationen, naar den tillige skal være nødt til at fungere som Dommer, selv naar den ikke har Lyft dertil, og stille sig imod den Opinion, som jo altid gjør sig gjældende ved saadanne Spørgsmaal med Hensyn til, om der er viist den tilbørlige Respekthed eller ikke. Det forekommer mig klart, at det Mindste, man i Forhold af den Natur maa kræve, er det, som forlanges i dette Ændringsforslag. Det er et Princip, som er gjældende over hele den civiliserede Verden, og som ogsaa har faaet Udtryk i vor egen Grundlov, at Administrationen saavidt muligt skal afskilles fra Domsmagten. Selv i saadanne Forhold, hvor man iøvrigt giver Administrationen fri Raadighed, maa der derfor i saadanne Tilfælde, hvor der kommer Retsspørgsmaal frem, gives Administrationen en Leilighed til at kunne henvise Sagen til Domstolene. Det eneste Spørgsmaal, der for mig her har været tvivlsomt, er, om denne Tilseining overhovedet vilde være nødvendig, eller om det ikke maatte siges i den Grad at følge af Sagens Natur,